

Bestrijd de kinderarmoede door de kinderbijslag te verhogen en het kindgebonden budget af te schaffen

Posted on 20 april 2024 by Eduard Bomhoff

'Het Rode Kruis hoort verhalen van ouders die een maaltijd overslaan zodat hun kinderen wel te eten hebben. Of dat er in de avond limonade gedronken wordt in plaats van een warme maaltijd om geld te besparen.' (NOS Nieuws, 16 april) Daarom deelt het Rode Kruis voedselbonnen uit aan zo'n 30.000 Nederlandse huishoudens.

We moeten dus iets doen. Niet nog een toeslag, want toeslagen zijn ingewikkeld en daardoor kwetsbaar. Het toeslagenschandaal over fouten en fraude bij de kinderopvang is weer een jaar verder en een afsluiting is nog helemaal niet in zicht. Hulpverleners en advocaten hebben per gezin vele (dure) uren nodig om soms de kleinste fouten en vergissingen van jaren geleden uit te pluizen. En dan kunnen cliënten hun bonnetjes van acht jaar geleden nergens meer vinden en schieten we nog niet op. Intussen dreigt volgens *NRC* alweer een nieuw toeslagenschandaal.

Kinderbijslag

We moeten de hongerige kinderen dus wel helpen, maar op een manier die iedereen kan snappen, zonder extra formulieren en zo veel mogelijk bestand tegen vergissingen en fraude.

Daarom eerst gekeken naar de enige regeling in de doolhof van toeslagen en belastingkortingen voor gezinnen met kinderen die geen problemen met zich meebrengt. Dat is de kinderbijslag, een vast bedrag per kind dat stabiel blijft wanneer een of twee ouders meer of minder gaan verdienen. De kinderbijslag heeft ook geen gecompliceerde interactie met andere regelingen die gezin of inkomen anders definiëren.

Maar de kinderbijslag is te laag: 2,9 euro per dag voor kleine kinderen; 3-4 euro voor scholieren, en eens per drie maanden achteraf uitbetaald. Daarom is een serieuze verhoging van die kinderbijslag het aangewezen recept tegen kinderarmoede Jammer genoeg is het kabinet precies in de omgekeerde richting bezig, namelijk met een verhoging van de toeslagen in het ingewikkelde, fraudegevoelige en heel slecht ontworpen Kindgebonden Budget (KGB).

Het KGB is in 2024 aanzienlijk verhoogd, maar met grote risico's voor de uitvoering. Daarbij vergeleken is een zeer aanzienlijke verhoging van de kinderbijslag, zó aanzienlijk dat we het KGB niet meer nodig hebben en kunnen afschaffen, robuuster, spaart enorm op de uitvoeringskosten, is niet fraudegevoelig, maar kost natuurlijk meer. Misschien zo'n twee miljard extra, maar dan hebben we ook een regeling die iedereen begrijpt, die administratief super-eenvoudig is met een vast bedrag per kind en vanwege die eenvoud nooit een 'affaire' zal worden.

Kinderarmoede bestrijden of CO2

Twee miljard extra voor Nederlandse gezinnen kan bij Geert Wilders deel uitmaken van zijn 'Wij gaan ervoor zorgen dat de Nederlander weer op 1 komt te staan'. Andere kiezers zullen liever de kinderregelingen zo zuinig mogelijk houden. Dan maar 30.000 vaders en moeders naar het Rode Kruis, want we kunnen geen twee miljard besteden aan actie tegen kinderarmoede. Die twee miljard zijn nog veel harder nodig voor CO2-bestrijding of voor aanhoudende royale opvang van asielzoekers uit Afrika.

Dat is een keuze, en daarover doe ik vandaag mijn kleine duit in het zakje, voordat ik dan in *Wynia's Week* van 27 april uitleg hoe we met twee miljard wél de armoede in Nederlandse gezinnen met kinderen snel, simpel en secuur kunnen oplossen.

Armoede in eigen land of overzee?

Wat de CO2 betreft is duidelijk dat in de hele EU het enthousiasme afneemt. Politici beseffen dat ze geforceerd hard hebben gelopen, te veel de vrijheid van burgers en bedrijven hebben aangetast, en te makkelijk miljarden hebben uitgegeven. Om enig CO2-beleid te redden bij de publieke opinie is het nu wijzer om voorzichtiger aan te doen, zeker in Nederland met de hoogste benzineprijs van West-Europa en steeds meer faillissementen in het bedrijfsleven. Dan is nog steeds geld nodig voor intelligente adaptie aan de temperatuur, maar kunnen we armoede in eigen land voorrang geven boven lawaaierige warmtepompen en windmolens in de Noordzee.

Ethisch moeilijker is de afweging tussen armoede in eigen land en armoede overzee. Charles Dickens gaf een beroemde beschrijving in zijn mooiste roman, *Bleak House,* waar hij Mrs Jelleby beschrijft: een hardwerkende, goed opgeleide moeder, die nu zeker lid zou zijn van Amnesty en Novib, en misschien wel vrijwilliger voor Vluchtelingenwerk, maar in de roman zonder oog voor de kinderen in eigen huis die honger hebben: '….with handsome eyes, though they had a curious habit of seeming to look a long way off. As if they could see nothing nearer than Africa!'

Dickens maakt duidelijk dat eigen kinderen voor moeten gaan. Een sterk argument daarvoor is dat die kinderen opgroeien in onze democratische en vrije samenleving en dat we ze later nodig hebben om weloverwogen keuzes te maken in het stemlokaal, om in te stemmen met het betalen van belasting, hoewel dat belastinggeld ook naar doelen gaat waar zij persoonlijk niet voor zijn, en om – in het ergste geval – bereidheid te tonen om hun land in een toekomstige oorlog te verdedigen.

Daarom moet Nederland de eigen kinderen vanaf de geboorte met respect behandelen. En de gemeenschap moet ook zo goed mogelijk helpen dat kinderen vertrouwen hebben in hun ouders – wordt dat niet moeilijker wanneer die ouders continu hun kinderen moeten teleurstellen omdat er niet genoeg geld is voor eten en kleding?

Vier niveaus van naastenliefde

Sommige ethici stellen toch dat we ons gelijkelijk moeten bekommeren om iedereen, en dat Afrika dus even belangrijk is als Nederland. Ik geloof dat ons gedrag in de praktijk iets anders laat zien. Treft een medische noodgeval een ouder, een zus of een kind in nood, dan springen we in en betalen we wat het ook kost. Bij ernstige ziekte van een vriend vragen we of we kunnen helpen in de vorm van een lening. Voor onze landgenoten stemmen we op een politieke partij die zorgt dat iedereen verzekerd is. En voor medische nood overzee geven we een gift aan Dokters Zonder Grenzen zonder de pretentie dat daarmee dan alle nood is opgelost.

Onze plicht jegens de naaste verloopt op vier niveaus: allereerst de eigen familie, dan onze vrienden, daarna onze landgenoten en ten slotte de rest van de wereld. Kinderarmoede is overal naar; maar er is geen excuus om die in eigen land te verwaarlozen.

Behalve dat ongelimiteerd asiel miljarden kost, die we dan niet kunnen besteden aan Nederlandse kinderen, zijn er natuurlijk nog heel andere en zelfs zwaarder wegende argumenten tegen onbegrensde asiel-immigratie uit Afrika. Eén van mijn helden is Natan Sharansky, lang gevangene in de Goelag van Communistisch Rusland, later twee keer minister in Israël, en auteur van *The case for democracy*. Hij schrijft in een later boek, *Defending Identity*, dat Europa de eigen democratische normen ondermijnt door grote aantallen radicale moslims binnen te laten.

Hij vertelt nog eens hoe Kamerlid Ayaan Hirsi Ali groot gelijk had met haar waarschuwingen tegen islamitisch fundamentalisme, maar werd weggehoond door de elite toen ze actie vroeg tegen ‘honor killings’ en genitale verminking: ‘Want alle culturen zijn gelijkwaardig en je mag niet discrimineren.’

Niet alle culturen zijn even goed

Sharansky waarschuwt: wie democratie belangrijk vindt kan niet volhouden dat alle culturen even goed zijn. Democratie heeft een nationale identiteit nodig waar alle Nederlanders zich comfortabel bij voelen. Immigranten met heel andere visies op gelijkheid tussen man en vrouw, over gedwongen huwelijken, en over godsdiensttolerantie kosten niet alleen geld, maar – veel belangrijker dan geld – verzetten zich tegen de Nederlandse identiteit en brengen zo de democratie in

groot gevaar.

Misschien meer daarover een andere keer. Nu eerst een pleidooi voor drie keer zo hoge kinderbijslag en opheffing van het KGB. Volgende week de financiële details.

Eduard Bomhoff *is oud-hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.*

Het zijn de donateurs die ***Wynia's Week*** *mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk* ***HIER*** *. Hartelijk dank!*